

BELGISCHE AARDBEIEN (BIJNA) HET JAAR ROND VERKRIJGBAAR

Belgische aardbeien zijn hoofdzakelijk van het ras Elsanta. De junidragers kennen een korte productieperiode, maar toch slagen Belgische telers erin om de lekkernij van maart tot januari vers aan te bieden. Dankzij frigobewaring van plantgoed en diverse teeltsystemen wordt een continue oogst op het aardbeibedrijf gerealiseerd. – Peter Melis, Tom Van Delm & Katrijn Stoffels, Proefcentrum Hoogstraten

De aardbeiteelt in België is gebaseerd op de teelt van junidragers. Dergelijk type van aardbeiplanten kent een korte oogstperiode, doordat de bloemen enkel en alleen onder de korte dagen in het najaar aangelegd worden. Meer dan 90% van alle teelten wordt opgeplant met het ras Elsanta. De opkweek van het plantgoed vindt plaats tussen juli en december. In onze klimatologische omstandigheden worden vanaf begin september de dagen voldoende kort om in de plant bloemtakken aan te leggen. De planten moeten na deze opkweek overwinteren. Dankzij de winterkoude kunnen de aangelegde bloemtakken in het voorjaar uitgroeien, om aardbeien te produceren. Van nature zullen de junidragers enkel in het voorjaar aardbeien opleveren, maar dankzij de modernisering in de teelt slaagden de telers erin om op eender welk moment van het jaar te oogsten.

De planten worden nog steeds opgekweekt tijdens de zomer en het najaar. In december worden ze gerooid en nadien in koelcellen bewaard. De bewaring in de koelcel maakt het mogelijk om de planten op eender welk moment tijdens het jaar op te planten om de productiefase gedurende een vooropgestelde periode door te maken. Uiteraard moeten de omstandigheden wel plantengroei en -ontwikkeling toelaten. Daarom kiest men buiten het natuurlijke groeiseizoen voor teelt in plastic of glazen serres. De teeltsystemen zijn talrijk en zeer divers. Junidragende rassen worden geteeld in de vollegrond, op stellingen in de openlucht of in plastic of glazen serres. Op een modern aardbeibedrijf komen meerdere teeltsystemen voor. De teler zal doorheen het jaar de verschillende systemen achtereenvolgens opplanten om op het bedrijf steeds een teelt te hebben die in de oogstfase zit. Dankzij de modernisering in de teelt zijn

De keuze van de plantdatum is vrij door de bewaring van opgekweekt plantgoed in de koelcel.

.....
Dankzij modernisering zijn de telers erin geslaagd om op eender welk moment aardbeien te produceren.
.....

de telers erin geslaagd om op eender welk moment van het jaar aardbeien te produceren.

Vollegrond beschermd en onbeschermd

De meest klassieke teeltsystemen bestaan uit plantingen in de vollegrond (figuur 1). Wanneer men in België gewortelde stekken plant in augustus, zal men de percelen meestal overkappen met plasteiken tunnels. Dergelijke tunnels noemt men wandelkappen. Augustusplantingen ondergaan hun opkweek en bloemaanleg in het veld en zullen over-

winteren in de tunnels. In wandelkappen worden in het voorjaar gemakkelijk hogere temperaturen gehaald, waardoor de oogstperiode al vanaf begin mei zal starten. Vollegrondspercelen zonder kappen worden meestal in het voorjaar opgeplant met in de koelcel overwinterde planten. Dergelijke teelten noemt men 'verlate teelten' wegens de onderbreking door de bewaring in koelcellen. Afhankelijk van de plantdatum kunnen de verlate teelten een oogst leveren tussen half juni en half september. De velden kan je herkennen aan het stro dat tussen de plantrijen uitgespreid ligt.

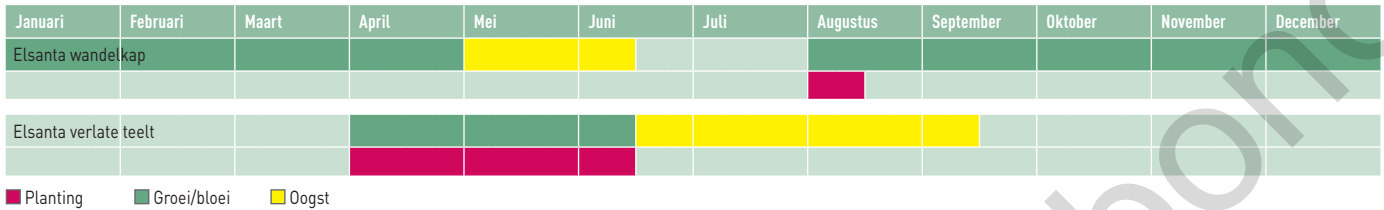
Substraat overkapt stellingen en onder plastic

Door in plaats van in de grond te werken met substraat op stellingen werd het mogelijk om het oogstseizoen te verruimen (figuur 2). De stellingen kunnen in de openlucht staan, maar ze worden vaak overkapt. Zodoende worden de planten beschermd tegen neerslag en leveren ze

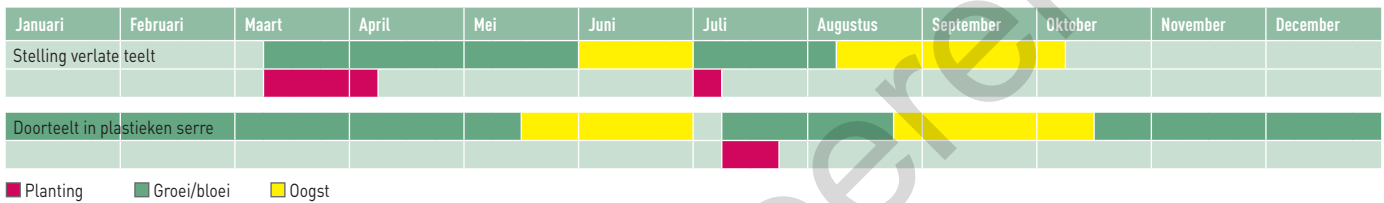
een betere vruchtkwaliteit. Op veel bedrijven komen ook plasticen serres voor. Die maken het mogelijk om wat vroeger in het voorjaar en later in het najaar aardbeien te oogsten in vergelijking met de stellingen in de openlucht. In beide systemen kan men kiezen tussen één of 2 plantingen. Met enkel een planting begin juli kiest men ervoor om na de oogst in het najaar de planten aan te

spreidt, is het mogelijk om 3 oogstperiodes te realiseren. Net als op de stellingen in de openlucht of in de plastic serre kan er een planting uitgespaard worden door te kiezen voor een doorteelt. Elke teler met glas zal op zijn bedrijf een doorteelt met Elsanta uitvoeren. Hierbij wordt geplant tussen 10 en 25 augustus om een najaarsoogst tot begin januari te verkrijgen. De planten overwinteren in de serre

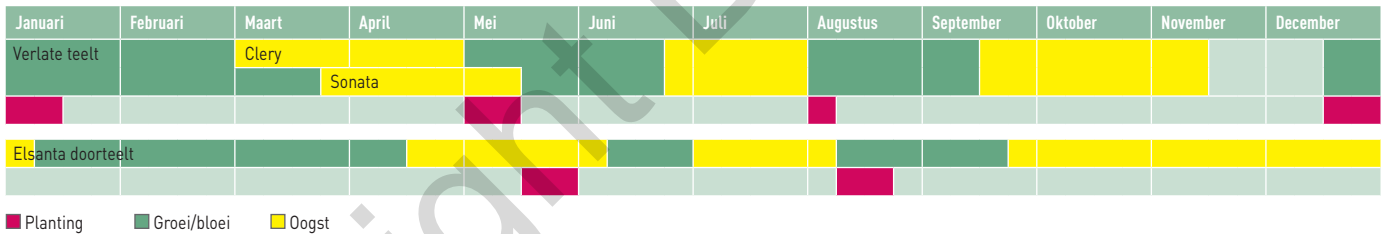
Clery of Sonata in een vroege stookteelt. Beide rassen kunnen vroeger dan Elsanta aan de pluk gebracht worden. Clery kan al vanaf begin maart aardbeien opleveren, Sonata start enkele weken later. De vroege stookteelt wordt gevolgd door een zomerteelt. Die moet eind juli aflopen om de nieuwe najaarsteelt op te kunnen planten. De plantbewaring enerzijds en het ont-

Figuur 1 Plant- en oogstperiodes van Elsanta in de vollegrond. In de vollegrond wordt zo goed als uitsluitend Elsanta geteeld in de openlucht of in wandelkappen. - Bron: Proefcentrum Hoogstraten

Figuur 2 Plant- en oogstperiodes van aardbeien in substraat op stellingen, al dan niet in een plastic serre. Er kunnen 2 oogstperiodes verkregen worden. - Bron: Proefcentrum Hoogstraten

Figuur 3 Plant- en oogstperiodes onder glas. Er kunnen 3 oogstperiodes afgerond worden met 2 of 3 plantingen. - Bron: Proefcentrum Hoogstraten

houden en te laten overwinteren op het bedrijf of in de koelcel. In het voorjaar wordt de teelt op de stellingen als doorteelt voortgezet. De doorteelt zal een tweede oogst opleveren in mei-juni. Bij 2 aanplantingen houdt men de planten na de najaarsoogst niet aan, maar voert men in de periode maart-april een nieuwe planting uit om een voorjaarsoogst te genereren.

Substraat onder glas

Als laatste groep van teeltsystemen zijn er de substraatteelten in glazen serres (figuur 3). Onder glas kunnen ook in de winter groeizame omstandigheden gecreëerd worden door te stoken en te belichten. Doordat de periode van plantontwikkeling zich zo ruim over het jaar

en zullen een tweede oogst geven in het voorjaar. Nog tijdens de voorjaarsoogst wordt een nieuwe planting uitgevoerd in voorgetrokken substraatbakken op een veld buiten de serre. Wanneer de voorjaarsoogst afgelopen is, worden de voorgetrokken bakken op de stellingen onder glas gebracht om de zomeroogst te kunnen geven. Nadat die begin augustus afloopt, wordt half augustus op de stellingen de nieuwe najaarsteelt opgeplant. Moderne glastelers kiezen vandaag meer en meer om in een gedeelte van de glazen serre geen doorteelt uit te voeren. Zij zullen de najaarsteelt iets vroeger opplanten en ruimen de planten na afloop van de oogst. Half december zullen ze opnieuw opplanten met een ander ras dan Elsanta. Er wordt gekozen tussen

wikkelen van verschillende teeltsystemen anderzijds door middel van experimenteren en onderzoek hebben de aardbeienteelt in België tot één van de meest gespecialiseerde en complexe teelten ter wereld gemaakt. Hierdoor is het mogelijk om bijna het hele jaar door Belgische aardbeien te eten. Met de inbreng van assimilatiebelichting in glazen serres zijn er zelfs een aantal pioniers die erin slagen om aardbeien te produceren in februari. Door de vroege stookteelt sterk te forceren of de serre al in oktober op te planten, kan men zelfs oogsten in januari. Ook de mogelijkheid voor het telen van doordragers in plaats van junidragers biedt mogelijkheden om tegen een lage kostprijs gedurende een groot gedeelte van het jaar aardbeien te produceren. ■